

SociaalVeiligheidsplan Heliomare Onderwijs
Heliomare/De Velst/Wijk aan Zee
afdeling uitstroom vervolg onderwijs

1.Inleiding

Heliomare wordt door de meerderheid ervaren als een veilige school.

Ons sociaal veiligheidsbeleid is erop gericht dat de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen wordt gewaarborgd. Dat doen we door te zorgen voor een veilige en positieve sfeer.

We treden op tegen pesten, uitschelden, discriminatie, geweld en andere vormen van ongepast gedrag. We hebben preventieve programma's die op een oplossingsgerichte manier onveilige situaties probeert te voorkomen.

We doen dit onder andere via een focusgroep voor ouders en een actieve leerlingenraad.

In het schoolseizoen 2016-2017 was het onderwerp van de Speak Up: een veilige school. (zie nieuwsbrief Speak Up).

De leerlingenraad kwam tot de volgende stellingen :

- Fysieke grenzen worden gerespecteerd.
- Je voelt je veilig met elkaar.
- Problemen worden samen opgelost.
- Je mag jezelf zijn.
- Er worden duidelijke grenzen gesteld.

Na afloop van de centrale bijeenkomst, waar een aantal bijzondere interviews werd vertoond, overhandigden de voorzitter de leerlingenstatuten aan de teamleider.

Een aantal leerlingen hebben hier een paar maanden intensief aan gewerkt. Het resultaat mag er zijn. (zie bijlage leerlingenstatuten.) Het is nog niet perfect maar het is een prachtig begin van een document dat elk jaar zal worden besproken en zonodig bijgesteld.

Samen met de speciale schoolgids (zie bijlage schoolgids) voor onze afdeling vormt dit een stevige basis duidelijke regels en afspraken.

We hebben ons aangesloten bij het VIOS. Deze afkorting staat voor Veiligheid In en Om School. Het is een samenwerkingsverband tussen regionale scholen, gemeenten, politie en Halt. (zie bijlage samenwerkingsovereenkomst).We maken samen stappen in een goede richting en groeien naar een school in Heemskerk.

Namens de coördinator sociale veiligheid uitstroom vervolg onderwijs
Willem-Jan Hoekstra , w.hoekstra@heliomare.nl

Heliomare Onderwijs VSO TL/HAVO Onderbouw en TL/HAVO Bovenbouw

2. Gezamenlijke Visie Heliomare De Velst

Leerlingen zitten op school om te leren. Ze zijn pas in staat om te leren en zichzelf te ontwikkelen als ze zich veilig voelen en zichzelf kunnen zijn. Daarvoor is het nodig dat ze zich kwetsbaar kunnen opstellen, dat ze zich gezien en geaccepteerd voelen, aangemoedigd worden positief gedrag te laten zien en dat ze het gevoel hebben erbij te horen.
Leerlingen hebben ruimte nodig om te mogen ontdekken waar grenzen liggen, om fouten te maken, om te leren verantwoordelijkheid te nemen.
School is niet alleen de plek waar ze lesstof leren, het is ook de plek waar zij leeftijdsgenoten ontmoeten en waar zij kennismaken met de samenleving en verschillen in normen, waarden en omgangsvormen.

Op de locatie Heliomare Onderwijs Heemskerk zijn in afstemming met de andere afdelingen gezamenlijke waarden afgesproken die uitgangspunt vormen voor de regels op de locatie en het gewenste gedrag van leerlingen, ouders, medewerkers en bezoekers.
De waarden zijn:

Kernwaarden: Samen,Veilig en Groeien

Voor onze afdeling zijn deze begrippen brede uitgangspunten met voldoende aangrijpingspunten om op een eigen manier praktisch uit te werken. Veel leerlingen hebben juist, vanwege hun beperking, het moeilijk met het inleven in de emoties van de ander. Samenwerken is voor sommige een onmogelijke opdracht en voor anderen een hindernis die alleen met de juiste begeleiding kan slagen. Samen naar een bijeenkomst gaan, zoals de Speak Up is voor een bepaalde groep leerlingen beangstigend.
Voor een aantal leerlingen van de TL en HAVO is het een uitdaging om een ander te kunnen accepteren. Samen in een ruimte respectvol met elkaar omgaan is het uitgangspunt. De irritaties die er zijn worden besproken en in onderling overleg weggenomen of hanteerbaar gemaakt.
De leerlingenraad speelt een belangrijke rol in het formuleren van gedragsregels (zie bijlage). De acceptatie van de ander en het openstaan voor opbouwende kritiek vormt de basis voor veiligheid
Kortom door samen aan een veilige school te werken zijn er kansen om innerlijk te groeien en talenten te ontdekken en te ontwikkelen.

3. Inzicht en Voorwaarden scheppen

Inleiding

Het afnemen van een veiligheidsmonitor passend bij de diverse locaties was een belangrijke stap voorwaarts in de ontwikkeling van een veiligheidsbeleid binnen Heliomare Onderwijs.
De uitkomsten geven inzicht in de veiligheidsbeleving.
(zie bijlage analyse sociale veiligheids Monitor 2017)
Deze afname gebeurde in een periode dat er een aantal belangrijke ontwikkelingen en veranderingen plaatsvonden binnen Heliomare. Verschillende afdelingen zijn verhuisd naar Heliomare in Heemskerk en er is een nieuwe organisatiestructuur in ontwikkeling.
Wij, afdeling VSO, zijn op dit moment operatief op twee locaties: in Heemskerk en Wijk aan Zee.

Een algemeen beeld van de uitslag

We scoren overeenkomstig het landelijk gemiddelde. Met een belangrijke uitschieter naar beneden bij de zichtbaarheid van de schoolregels online. Verder vielen er een aantal punten op waar we ook mee aan de gang gaan, zoals meer bekendheid geven aan de gedragsregels en het spijbelgedrag onderzoeken en aanpakken.
Een ieder die het gevoel heeft gepest te worden is er één teveel. Er zal meer aandacht moeten worden besteed aan een sociaal veilige omgeving.

Opbrengst

De evaluatie van de meting is besproken met de leerlingenraad, het docententeam en de werkgroep sociale veiligheid. De uitkomst wordt door middel van een nieuwsbrief gecommuniceerd aan de ouders.

Aanpak

Om de sociale veiligheid te verbeteren en voorwaarden te scheppen voor een samenhangend beleid, formuleren we met leerlingen en ouders duidelijke gedragsregels. Dit doen we onder andere tijdens de ‘Speak Up’ weken, die we tweemaal per jaar organiseren met een themaweek rond sociale veiligheid (Speak Up).
We zijn lid geworden van het VIOS (een overlegorgaan over sociale veiligheid waarin diverse scholen uit de regio, politie, GGZ en gemeente samenwerken).
We gaan incidenten beter registeren en evalueren en intervisie inzetten als middel om praktijkgerichte oplossingen te vinden. Deze incidenten registratie is nu al verbeterd door het gebruik van Somtoday.

4. Pedagogisch handelen

Wij willen door middel van ons pedagogisch handelen een school zijn die naast kennis ook sociale vaardigheid en een kritische houding stimuleert. Centraal staan het stellen van vragen aan elkaar en met elkaar in gesprek gaan en blijven.

Pedagogische opdracht

Hiermee wordt het doelbewust handelen van een leraar bedoeld, waarbij hij werkt aan maatschappelijke en ontwikkelingsgerichte leerdoelen rond vorming, opvoeden, burgerschap en sociale integratie.

Binnen vakken als aardrijkskunde, geschiedenis, maatschappijleer, LOB, drama en beeldende kunst.zijn ontwikkelingsgerichte doelstellingen een belangrijk onderdeel van het curriculum. Tijdens bewegingsonderwijs wordt veel aandacht besteed aan samenwerking met elkaar ook al zijn de niveaus verschillend.

Tijdens de zogenaamde ‘Speak Up’ weken staan competenties als luisteren naar elkaar, verdieping in maatschappelijke thema’s en een open opstelling centraal. Hierbij gaat het om vormgeven van het leren zelf. Het pedagogisch klimaat dient bij te dragen aan een veilige en zorgzame leeromgeving. Verschillen tussen leerlingen moeten worden erkend en op deze verschillen moet worden ingespeeld door leerlingen uit te dagen, te ondersteunen en te vertrouwen.

Pedagogisch klimaat

Op onze locatie ligt de nadruk op het begeleiden naar zelfreflectie; Wie ben ik, wat kan ik hoe kan ik omgaan met mijn beperkingen nu en in de toekomst. De mentor speelt hierbij een belangrijke rol. Samen met de intern begeleider, maatschappelijk werk en psychologen benaderen ze de persoonlijke knelpunten op een oplossingsgerichte manier**.**

Als team sluiten we aan op het Individu. Hierover gaan we met elkaar in gesprek door middel van Intervisie en intercollegiale consultaties. De 360graden feedback hoort hierbij. We streven naar een attitude van openheid, acceptatie en nieuwsgierigheid naar elkaar. We gaan daarbij uit van gelijkwaardigheid. Iedereen is welkom.

1.

5. Preventieve activiteiten

Inleiding

Door het aanbieden van activiteiten, programma's en voorlichting gericht op veilig gedrag en het voorkomen van onveilig gedrag, wordt de sociale veiligheid op school en daarbuiten versterkt en wordt de weerbaarheid tegen onveilige situaties vergroot. Het gaat hierbij voornamelijk om aandacht voor de volgende thema's:

Voorkomen en tegengaan van pesten

Pesten komt op elke school en in elke klas voor. Ook buiten de school, op weg van school naar huis, thuis of op een sportclub wordt gepest. In de klas praten met leerlingen over wat pesten is, wat pesten met iemand doet, hoe je elkaar kunt helpen en hoe je hulp kunt vragen als je met pesten te maken hebt, helpt leerlingen pestsituaties te duiden en escalatie te voorkomen.
Tijdens de lessen drama in de onderbouw ie er een lessenreeks over pesten. De Film van BenX wordt gedeeltelijk vertoond en er wordt een korte film gemaakt waar het mechanisme van pesten centraal staan.

Seksuele en relationele vorming

De belangrijkste doelstelling van relationele en seksuele vorming is kinderen en jongeren ondersteunen bij een gezonde seksuele ontwikkeling en hen leren seksueel verantwoorde keuzes te maken. Zie bijlage notitie VRS waarin visie en doel beschreven staat.

Pedagogisch klimaat

Ons pedagogisch klimaat **d**raagt bij tot het voorkomen van een onveilige school. Met name de relatie mentor en leerling zorgt voor een openheid. Leerlingen durven hun zorgen te uiten en weten dat de betreffende mentor hier zorgvuldig mee omgaat.

Mediawijsheid

De maatschappelijke impact van media wordt steeds groter. Daarom is het belangrijk dat leerlingen kritisch met media om kunnen gaan. Ze moeten leren hoe ze alle informatie kunnen filteren en hoe ze actief en bewust deel kunnen nemen aan onze mediasamenleving. Tijdens vakken als maatschappijleer en LOB wordt hier aandacht aan gegeven.

Actie: Scholing in Media wijsheid.

Voorlichting over hulp bij onveiligheid

Om te voorkomen dat leerlingen, ouders en ook personeel te lang in hun eentje worstelen met een onveilige situatie en daardoor de situatie escaleert, wordt duidelijk

gecommuniceerd bij wie ze terecht kunnen. De afdelingen communiceren dit via de website en/of via de nieuwsbrief, maar er kunnen ook gesprekken over georganiseerd worden, zoals een ouderavond of vergadering, of een groepsgesprek in de klas. Binnen de afdelingen is een sociaal veiligheidscoördinator aangesteld die het veiligheidsbeeld met de ouders en leerlingen communiceert. Hij zorgt voor aandacht en actie indien noodzakelijk

Scholing en training personeel
Het trainen en scholen van alle medewerkers binnen Heliomare onderwijs in het omgaan met grensoverschrijdend gedrag helpt hen adequaat in te spelen op situaties van onveiligheid. Indien noodzakelijk wordt binnen Heliomare Onderwijs het omgaan en handelen m.b.t. de beroepscode huiselijk geweld in de vorm van scholing gegeven. Maatschappelijk werk neemt hierin jaarlijks het voortouw.

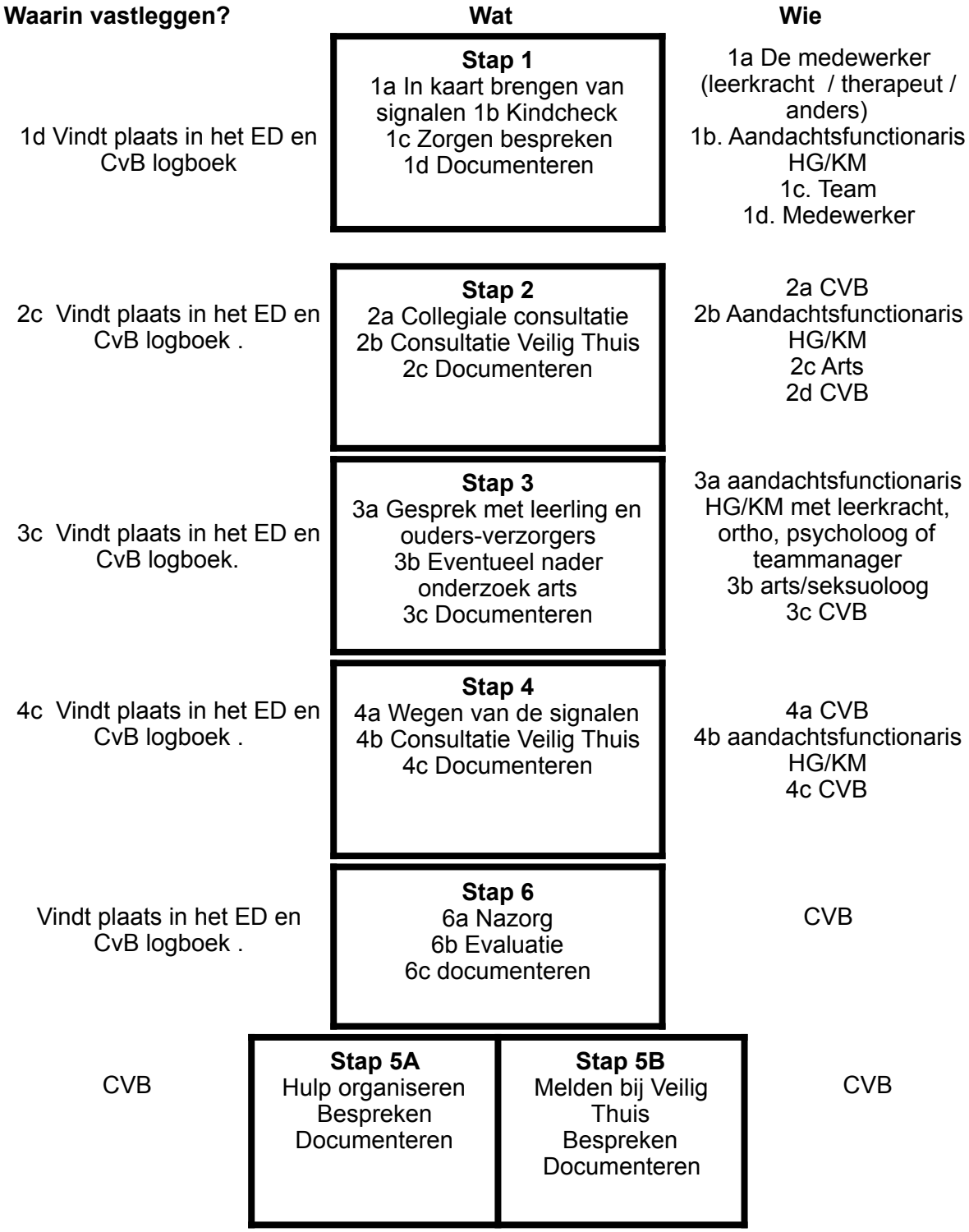
6. Signaleren en effectief handelen
Grensoverschrijdend gedrag vindt vaak plaats buiten het zicht van de leerkracht. Aan de sfeer in de groep en aan het gedrag van leerlingen merkt de leerkracht dat er iets niet in orde is. Er is niet altijd meteen de vinger op te leggen wat er aan de hand is.

- De medewerkers komen in actie wanneer de leerling of zijn omgeving zich onveilig voelt. Sleutelkenmerken hierbij zijn: angst, verdriet, teruggetrokken gedrag, blauwe plekken etc. Ervaringen met collega's bespreken levert een completer beeld op van of er iets speelt waar actie op genomen moet worden.
- Medewerkers maken dit bekend bij collega's, revalidatiearts, schoolleiding, CvB of bespreken onderwerpen in het klein-zorgteam.
- Indien mogelijk worden zaken bespreekbaar gemaakt in de groep.
- In principe worden de ouders direct meegenomen na vaak eerst een melding te hebben gemaakt in de CvB of bij de teammanager.
- De teammanager bepaalt of en wanneer politie moet worden ingeschakeld.
- De CvB kan externe hulpverlening adviseren.

Actie:
Hoe handelen wij bij calamiteiten als we het hebben over rollen, verantwoordelijkheden en taken

6. Meldcode sociale veiligheid

5 stappen van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandelingStappenplan meldcode bij Heliomare Onderwijs

7.Borgen van sociale veiligheid

Borgen van sociale veiligheid houdt in dat Heliomare Onderwijs datgene doet wat nodig is om structureel te werken aan het bevorderen van een veilig schoolklimaat.
Sociale veiligheid heeft daarbij een plek in werkprocessen op individueel-, groeps-, en schoolniveau en is ingebed in de pedagogische aanpak, de kwaliteitszorg, het personeelsbeleid en de schoolontwikkeling. Op die manier leeft het in de hoofden en het handelen van iedereen in de school. Sociale veiligheid wordt geborgd door:

- Een continu en cyclisch proces in een lerende organisatie. Dit gebedrd onder andere door het inzetten van de Digitale Leer Omgeving: de DLO. Online staan nu al een aantal cursussen die medewerkers al dan niet verplicht moeten volgen.
- Sterk pedagogisch en waarden gestuurd leiderschap van medewerkers en teammanagers.
- Inbedding in de totale pedagogische aanpak en schoolontwikkeling.
- Protocollen die al bestaan en toegankelijk zijn op het intranet van Heliomare meer zichtbaar maken en actualiseren.

De cyclus kent een aantal componenten:

Processen in kaart brengen: vaststellen welke sleutelrollen, taken en verantwoordelijkheden er zijn, hoe besluiten worden genomen, welke informatie wordt gedeeld, wat gemonitord wordt, wie controleert en bijstuurt.

Ontwikkelen: pedagogische visie ontwikkelen en de visie op veiligheid, waarden en normen bepalen, bepalen welke doelstellingen op het gebied van sociale veiligheid bereikt moeten worden, taken met verantwoordelijkheden beschrijven, prioriteiten stellen, veiligheidsplan opstellen met afspraken en protocollen, een communicatieplan opstellen, draagvlak creëren.

Uitvoeren: Ontwikkelde plannen communiceren, het dagelijks handelen verbinden met de visie, ruimte nemen voor gesprek en feedback en voor goede ideeën, incidenten registreren, signalen terugkoppelen.

Evalueren: Veiligheidsbeleving meten, incidenten bespreken, trends signaleren uit functioneringsgesprekken, toetsen of maatregelen aan voorzieningen voldoen.

A**anpassen**: Processen, veiligheidsplan, doelstellingen, visie, prioriteiten, beleid.

Actie: de cyclus vaststellen